

Innholdsfortegnelse

1. Om forsikringsvilkårene	side 2	6-3	Regulering av risikodekninger under utbetaling	side 7
1-1 Virkeområde og forholdet mellom lovgivning, pensjonsoversikt/forsikringsbevis, pensjonsavtale og forsikringsvilkår	side 2	6-3-1	Regulering av innskuddsfritak	side 7
2. Forklaring av ord og begreper	side 2	6-3-2	Regulering av uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon	side 7
3. Innskuddspensjon med investeringsvalg	side 2	6-3-3	Regulering av ektefelle-, samboer- og barnepensjon	side 7
3-1 Innledning	side 2	6-4	Tidspunkt for regulering	side 7
3-2 Forvaltning av midlene	side 2	7. Opplysningsplikt	side 7	
3-2-1 Tilgjengelige investeringsvalg	side 3	7-1	Foretakets opplysningsplikt	side 7
3-2-2 Investeringsvalg med innskuddssikring	side 3	7-2	Medlemmets opplysningsplikt	side 7
3-2-3 Alderstilpasset nedvekting	side 3	7-3	Konsekvenser av at medlemmets opplysningsplikt er forsømt	side 7
3-2-4 Rebalansering	side 3	7-4	Opplysningsplikt for øvrig	side 7
3-2-5 Verdien av pensjonskapitalen	side 3	8. Ikrafttredelse og medlemskap	side 7	
3-2-6 Investering av innbetalinger	side 3	9. Betaling av innskudd og premie	side 7	
3-2-7 Endring og avvikling av investeringsvalg	side 3	9-1	Generelt	side 7
3-2-7-1 Medlemmets endring av investeringsvalg	side 3	9-2	Konsekvens av manglende betaling	side 8
3-2-7-2 DNB Livs rett til å endre og avvikle investeringsvalg	side 3	10. Endring og utvidelse	side 8	
3-2-8 Omkostninger	side 3	10-1	DNB Livs endringsadgang	side 8
4. Alderspensjon	side 3	10-2	Foretakets endringsadgang	side 8
4-1 Uttak av alderspensjon	side 3	10-3	Arbeidsdyktighet ved utvidelse	side 8
4-2 Delvis uttak	side 3	11. Utmelding og opphør	side 8	
4-3 Melding om uttak og endring av uttaksgrad	side 3	11-1	Utmelding	side 8
4-4 Utstedelse av pensjonskapitalbevis	side 3	11-1-1	Generelt	side 8
4-5 Forvaltning av pensjonskapitalen i utbetalingstiden	side 4	11-1-2	Særskilt om arbeidsuføre	side 8
4-6 Utbetaling av alderspensjon	side 4	11-2	Opphør av pensjonsordningen	side 8
4-7 Samtidig uttak av alderspensjon og utbetaling av uførepensjon	side 4	11-2-1	Generelt	side 8
4-8 Flytting og sammenslåing av alderspensjonsutbetaling	side 4	11-2-2	Medlem med uførepensjon, innskuddsfritak og/eller premiefritak	side 8
4-9 Utbetaling av pensjonskapital ved død	side 4	11-3	Medlemmets rettigheter og plikter ved utmelding og opphør	side 8
5. Risikodekninger	side 4	11-3-1	Rettigheter ved utmelding	side 8
5-1 Innledning	side 4	11-3-2	Rettigheter ved opphør	side 8
5-2 Innskuddsfritak og premiefritak	side 4	11-3-3	Fradrag i utbetaling etter utmelding og opphør	side 8
5-3 Uførepensjon	side 4	11-3-4	Rett til pensjonskapitalbevis	side 8
5-3-1 Rett til uførepensjon	side 4	11-3-5	Fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring	side 8
5-3-2 Fastsettelse av uføregrad	side 5	12. Særskilte vilkår for pensjonskapitalbevis, fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring	side 9	
5-3-3 Fradrag for tidligere opptjente uførepensjonsrettigheter	side 5	12-1	Generelt	side 9
5-3-4 Fradrag i uførepensjon ved utbetaling av arbeidsavklaringspenger	side 5	12-2	Pensjonskapitalbevis	side 9
5-3-5 Fradrag i uførepensjon ved inntekt i utbetalingstiden	side 5	12-3	Fortsatt pensjonssparing	side 9
5-3-6 Etteroppgjør	side 5	12-4	Fortsettelsesforsikring	side 9
5-3-7 Utbetalingsperiode	side 5	12-5	Fastsettelse av uføregrad for fortsettelsesforsikring	side 9
5-3-8 Barnetillegg til uførepensjon	side 5	13. Gjenkjøp, overdragelse, pantsettelse og begunstigelse	side 9	
5-3-9 Begrensninger i retten til uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon	side 5	14. Flytting til annen pensjonsinnretning og overføring til selvvalgt leverandør	side 9	
5-3-10 Medlemmets opplysningsplikt ved krav om uførepensjon	side 5	15. Øvrige bestemmelser	side 10	
5-3-11 Medlemmets opplysningsplikt mens uførepensjonen utbetales	side 6	15-1	Behandling av personopplysninger	side 10
5-3-12 Medlemmets øvrige plikter ved utbetaling av uførepensjon	side 6	15-2	Kommunikasjon	side 10
5-4 Ektefellepensjon og samboerpensjon	side 6	15-3	Foretakets plikter ved meldinger til og fra medlemmene	side 10
5-4-1 Rett til ektefellepensjon og samboerpensjon	side 6	15-4	Styringsgruppe	side 10
5-4-2 Utbetalingsperiode	side 6	15-5	Interessekonflikt	side 10
5-4-3 Fraskilt ektefelles rettigheter og tidligere samboers rettigheter	side 6	15-6	Renter	side 10
5-4-4 Begrensninger av rett til ektefelle-/samboerpensjon	side 6	15-7	Foreldelse av rett til pensjonsutbetaling	side 10
5-5 Barnepensjon	side 6	15-8	Angrerett	side 10
5-5-1 Rett til barnepensjon ved medlemmets død	side 6	15-9	Valuta	side 10
5-5-2 Utbetalingsperiode	side 6	15-10	Erstatning	side 10
5-5-3 Fordeling av barnepensjon	side 6	15-11	Krigsrisiko	side 10
5-5-4 Begrensning av rett til barnepensjon	side 6	15-12	Atomkjernerreaksjoner og radioaktiv stråling	side 10
6. Utbetaling av risikodekninger	side 6	15-13	Begrensninger i samlede utbetalinger ved katastrofer	side 10
6-1 Utbetaling av pensjonsytelser	side 6	15-14	Force majeure	side 10
6-2 Omregning av pensjon på utbetalingstidspunktet	side 6	15-15	Twister og klageadgang	side 11

1. Om forsikringsvilkårene

Disse forsikringsvilkår gjelder for Innskuddspensjon med investeringsvalg og tilknyttede risikodekninger etablert i DNB Livsforsikring AS (DNB Liv) i henhold til lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold 24. november 2000 ("loi"), lov om obligatorisk tjenstepensjon 21. desember 2005 ("OTP-loven"), lov om foretakspensjon 24. mars 2000 ("lof"), lov om tjenstepensjon 13. desember 2013 ("tpl"), lov om forsikringsvirksomhet 10. Juni 2005 ("fvl"), lov om forsikringsavtaler 16. Juni 1989 ("fal") og lovgivningen ellers.

Forsikringsvilkårene gjelder også for pensjonskapitalbevis etter loi § 6-2, fortsatt pensjonssparing etter loi § 6-5 og fortsettelsesforsikringer etter lof § 4-9 og tpl § 6-4 (2). Pensjonskonto med DNB Liv som selvvalgt leverandør etter loi § 3-7 ("Pensjonskonto Flex") er regulert i egne forsikringsvilkår.

1-1 Virkeområde og forholdet mellom lovgivning og pensjonsordningens dokumenter

For pensjonsordningen gjelder forannevnte lovgivning, pensjonsavtalen, forsikringsvilkårene, forsikringsbeviset, pensjonsoversikt, samt prospekt og vedtekter i de enkelte pensjonsprofiler/fond.

Pensjonsavtalen er kontrakten mellom foretaket og DNB Liv som regulerer partenes rettigheter og forpliktelser, jf. fal § 19-2.

Forsikringsbevis og pensjonsoversikt er DNB Livs bekreftelse på de rettigheter det enkelte medlem har i henhold til pensjonsavtalen som er inngått, jf. fal § 19-4.

Forsikringsbevis gjelder foran pensjonsavtale, forsikringsvilkår og pensjonsoversikt. Forsikringsbeviset, pensjonsavtalen, forsikringsvilkårene og pensjonsoversikt gjelder foran fravelige lovbestemmelser.

Etter avtale mellom foretaket og DNB Liv vil det kunne gjelde tilleggsvilkår for hele eller deler av pensjonsordningen.

2. Forklaring av ord og begreper

Arbeidsdyktighetserklæring

Foretakets skriftlige bekreftelse på skjema fastsatt av DNB Liv om at arbeidstaker har full arbeidsevne vurdert i forhold til fulltidsstilling.

Fond

Verdipapirfond i henhold til verdipapirfondloven.

Foretak

Rettssubjekt som har arbeidstaker(e) i sin tjeneste, herunder selvstendig næringsdrivende med videre. Foretaket er forsikringstaker.

Forsørgelse (av barn)

Som forsørgelse regnes når medlemmet har bidratt vesentlig til barnets daglige livsopphold. Som forsørget regnes likevel alltid medlemmets egne barn og barn som har det daglige bosted sammen med medlemmet. Fosterbarn regnes ikke som forsørget dersom barnet, medlemmet og/eller dennes ektefelle/samboer/partner mottar forsørgelsesbidrag fra det offentlige.

G

Folketrygdens grunnbeløp er forkortet med bokstaven «G».

Investeringsportefølje

En særskilt sammensetning av verdipapirer som forvaltes etter retningslinjer fastsatt av DNB Liv.

Pensjonsprofil

En pensjonsprofil er satt sammen av ulike fond og/eller investeringsporteføljer, etter ønsket grad av risiko. Investeringene innenfor hver profil er spredt mellom ulike aktivaklasser, markeder og regioner. Se også punkt 3-2.

Medlem

Arbeidsgiver, arbeidstaker og pensjonist, som har rettigheter i henhold til pensjonsavtalen.

Pensjonsgrad

For alderspensjon beskriver dette uttaksgraden. For uførepensjon beskriver det uføregraden.

Pensjonskapitalbevis

Ved utmelding, opphør av avtale og ved uttak av alderspensjon utsteder DNB Liv et pensjonskapitalbevis til medlemmene, som angir medlemmets rett til opptjent pensjonskapital.

Pensjonskapital

Medlemmets pensjonskapital utgjør til enhver tid summen av de innskudd som er innbetalt for medlemmet og tilflyttet kapital, med tillegg og fradrag for medlemmets avkastning og tap, samt fradrag for eventuelle omkostninger.

Pensjonsytelse

Avtalt årlig pensjonsutbetaling.

Risikodekninger

Innskuddsfritak, uførepensjon, premiefritak, ektefellepensjon, samboerpensjon og barnepensjon.

Risikopremie/risikopris

Den delen av premien som kun dekker forsikringsrisiko.

Samboer

Person som medlemmet

1. har felles bolig og felles barn med, eller
2. lever sammen med i ekteskaplignende forhold når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt de siste 5 årene før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap ble inngått.

Stebarn

Barn som en ektefelle, samboer, partner har fra tidligere ekteskap eller utenfor ekteskap, som medlemmet forsørger eller plikter å forsørge.

Uttaksgrad

Den andelen av full alderspensjon medlemmet velger å ta ut.

Åpen meny

Et investeringsvalg hvor medlemmet selv kan velge blant enkeltfond eller investeringsporteføljer som tilbys av DNB Liv.

3. Innskuddspensjon med investeringsvalg

3-1 Innledning

Innskuddspensjon er den del av pensjonsordningen som omfatter sparing til medlemmenes alderspensjon. Foretaket betaler avtalt innskudd og det opprettes en pensjonskonto for hvert medlem. Pensjonskontoen kan også inneholde tidligere opptjent kapital som er tilflyttet fra pensjonskapitalbevis og visse individuelle pensjonsavtaler som etter innskuddspensjonsloven kan inngå, og hvor medlemmet normalt blir belastet for forvaltningskostnaden.

3-2 Forvaltning av midlene

Medlemmene har investeringsvalg knyttet til midlene, jf. punkt 3-2-1, og bærer selv investeringsrisikoen. Størrelsen på pensjonsutbetalingene vil bli påvirket av de investeringsvalg medlemmet gjør.

Bestemmelsene her gjelder tilsvarende så langt de passer for foretakets investeringer i innskuddsfondet.

3-2-1 Tilgjengelige investeringsvalg

Ved oppstart velger foretaket en investeringsprofil hvor første innskudd investeres for alle medlemmene. Etter at første innskudd er investert kan medlemmet selv foreta investeringsvalg. Foretaket bestemmer hvilke av DNB Livs investeringsvalg som skal være tilgjengelig for pensjonsordningen.

Alle innbetalinger til medlemmenes pensjonskonto investeres i henhold til medlemmets investeringsvalg.

3-2-2 Investeringsvalg med innskuddssikring

Dersom pensjonsordningen omfatter investeringsvalg med innskuddssikring, innebærer det at innskuddene og tilflyttet kapital (unntatt utbetalte midler) sikres ved 67 år eller annen avtalt alder i pensjonsavtalen, uavhengig av verdiutviklingen. Innskuddssikringen bortfaller dersom avtalen flyttes til annet selskap, ved dødsfall eller dersom medlemmet bytter til investeringsvalg uten innskuddssikring.

3-2-3 Alderstilpasset nedvekting

Alderstilpasset nedvekting innebærer at aksjeandelen i investeringsprofilene nedvektes automatisk de siste årene før rett til uttak av alderspensjon, for å redusere risikoen for store svingninger før uttak. DNB Livs internettløsning og appen Spare viser om alderstilpasset nedvekting er avtalt.

3-2-4 Rebalansering

Ulik avkastning i aksje- og rentemarkedet fører til at den prosentvise sammensetningen av porteføljer innenfor hver investeringsprofil endres over tid. For å opprettholde den opprinnelige sammensetningen rebalanseres profilene kvartalsvis dersom avviket er større enn 5 prosentpoeng, ved å kjøpe eller selge andeler i porteføljene.

Det rebalanseres ikke mellom fond i Åpen meny.

3-2-5 Verdien av pensjonskapitalen

Verdien av pensjonskapitalen vil til enhver tid være gjeldende kurs på pensjonsprofilene/fondene multiplisert med fondsandelene på pensjonskontoen.

3-2-6 Investering av innbetalinger

Investering av innbetalt beløp gjennomføres normalt første virkedag etter at DNB Liv har mottatt melding om at innbetalingen er godskrevet DNB Livs bankkonto. Det forutsettes at DNB Liv har mottatt tilstrekkelig informasjon til å kunne identifisere meldingen og pensjonskontoen som innbetalingen gjelder. Ved tilflytting er det videre en forutsetning at DNB Liv har mottatt tilstrekkelig informasjon for å identifisere hvert medlems andel av den tilførte kapitalen.

3-2-7 Endring og avvikling av investeringsvalg

3-2-7-1 Medlemmets endring av investeringsvalg

Endring av investeringsvalg skal meldes via DNB Livs internettløsning, appen Spare eller sendes med post. Endring medfører salg av eksisterende fondsandeler og påfølgende kjøp av nye fondsandeler. Ved å gjennomføre fondsbytte elektronisk, igangsettes investeringen senest neste virkedag.

Dersom melding om investeringsvalg sendes til DNB Liv med post, igangsettes investeringen innen tre virkedager etter at meldingen er mottatt. Det er en forutsetning at DNB Liv har mottatt tilstrekkelig informasjon og at meldingen er forståelig.

3-2-7-2 DNB Livs rett til å endre og avvikle investeringsvalg

DNB Liv forbeholder seg rett til å endre og avvikle investeringsvalg, herunder legge til og ta ut pensjonsprofiler og fond. DNB Liv kan også bestemme minimumsbeløp for investering i hvert enkelt investeringsvalg. Midler som allerede er plassert i et investeringsvalg som ikke lenger tilbys, kan DNB Liv kreve overført til andre passende investeringsvalg som tilbys.

DNB Liv skal varsle medlemmene i rimelig tid før endring og avvikling av investeringsvalg gjennomføres, herunder stengning for handel eller fusjon av fond.

3-2-8 Omkostninger

Omkostninger til administrasjon og forvaltning av pensjonsordningen skal betales i henhold til § 7 i forskrift til OTP-loven. Hvis deler av omkostningene til DNB Liv skal trekkes fra medlemmets pensjonskonto, gjennomføres dette ved salg av andeler i pensjonsprofiler/fond, eller ved at kursen på investeringen justeres.

4. Alderspensjon

4-1 Uttak av alderspensjon

Alderspensjonen kan tidligst tas ut fra fylte 62 år. Det kan likevel avtales at alderspensjonen kan tas ut tidligere enn fylte 62 år for visse yrker, jf. loi § 7-1. Pensjonen skal minimum utbetales frem til fylte 77 år og minste utbetalingstid er 10 år, jf. loi § 7-4 (1). Uttaket er uavhengig av om medlemmet fortsatt har heltids- eller deltidsstilling.

Hvis utbetalingstiden medfører at årlig pensjon blir lavere enn 20 % av G, kan DNB Liv likevel forkorte utbetalingstiden til det hele antall år som er nødvendig for at årlig pensjon skal utgjøre minst 20 % av G. Blir utbetalingstiden ett år eller kortere, utbetales pensjonen som et engangsbeløp.

4-2 Delvis uttak

Medlemmet kan velge at uttak av pensjon bare skal gjelde for en del av pensjonskapitalen. Ved delvis uttak kan medlemmet velge følgende uttaksgrader av full alderspensjon: 20 %, 40 %, 50 %, 60 % eller 80 %. Uttaksgraden kan likevel ikke være lavere enn det som er nødvendig for at samlet årlig pensjon kommer opp på et nivå på 20 % av G.

4-3 Melding om uttak og endring av uttaksgrad

Ved uttak av alderspensjon skal medlemmet gi DNB Liv melding som angir uttaksgrad og fra hvilket tidspunkt pensjonen ønskes utbetalt. Uttaksgraden kan bare endres ved fylte 67 år og deretter maksimalt en gang per år, med mindre medlemmet ønsker å endre fra gradert uttak til full pensjon.

Melding om oppstart av uttak eller endring av uttaksgrad må gis til DNB Liv senest 2 måneder før utbetalingene/endringene settes i kraft.

Utbetaling av alderspensjon starter uansett senest når medlemmet fyller 75 år hvis DNB Liv har mottatt kontonummer for utbetaling, med mindre medlemmet har gitt DNB Liv skriftlig beskjed om at utbetalingen skal utsettes til et senere tidspunkt.

4-4 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Ved uttak av alderspensjon utstedes et pensjonskapitalbevis til medlemmene. Medlemmer som kombinerer uttak av alderspensjon fra pensjonsordningen med full- eller deltidsstilling i foretaket, mottar pensjonskapitalbevis bare for den delen av pensjonskapitalen som tas ut.

4-5 Forvaltning av pensjonskapitalen i utbetalingstiden

I utbetalingstiden forvaltes pensjonskapitalen i en spareavtale hvis ikke annet er valgt, og medlemmet velger selv innenfor tilgjengelige investeringsvalg hvordan pensjonskapitalen skal forvaltes, jf. loi § 7-3 (2).

4-6 Utbetaling av alderspensjon

Månedlig utbetaling finansieres ved at DNB Liv i forkant av utbetalingsdato innløser andeler i de pensjonsprofiler/fond som er tilordnet pensjonskontoen. Utbetalingsbeløpet per måned er lik pensjonskapital dividert med antall gjenstående måneder i utbetalingsperioden.

For mye utbetalt pensjon som mottakeren kjente til eller burde ha forstått var feil, kan kreves tilbakebetalt.

4-7 Samtidig uttak av alderspensjon og utbetaling av uførepensjon

Medlemmer som mottar uførepensjon etter tpl kapittel 8 kan ikke samtidig ta ut alderspensjon i den utstrekning samlet utbetaling av alderspensjon og uførepensjon overstiger en pensjonsgrad på 100 %. Bli medlemmet ufør etter uttak av alderspensjon, reduseres alderspensjonen slik at pensjonsgraden ikke overskrider 100 %.

4-8 Flytting og sammenslåing av alderspensjonsutbetaling

For flytting og sammenslåing av alderspensjonsutbetaling, se punkt 12-2.

4-9 Utbetaling av pensjonskapital ved død

Når medlemmet dør innløses andelene i medlemmets pensjonsprofiler/fond, og pensjonskapitalen anvendes etter bestemmelsene i de neste avsnittene. Innløsning skjer etter DNB Liv har mottatt nødvendig dokumentasjon for å gjøre opp avtalen. Hvis DNB Liv ikke mottar nødvendig dokumentasjon innen rimelig tid kan DNB Liv uansett innløse andelene og plassere midlene på ikke rentebærende konto.

Pensjonskapitalen benyttes til barnpensjon til de barn under 21 år som medlemmet forsørger ved sin død eller plikter å forsørge. Er pensjonskapitalen større enn det som trengs for å sikre hvert barn en årlig pensjon på 1 G til de fyller 21 år, benyttes gjenværende kapital til å gi ektefelle eller samboer pensjon i minst 10 år.

Gjeldende ekteskapslovgivning avgjør om fraskilt ektefelle har rett til pensjon og i tilfelle hvordan pensjonskapitalen skal deles mellom ektefelle, samboer og fraskilt ektefelle.

Overstiger pensjonskapitalen det som trengs for å gi barna pensjon, og det ikke er andre etterlatte med rett til pensjon, utbetales gjenværende pensjonskapital som et engangsbeløp til dødsboet.

Se for øvrig punkt 6-2.

5. Risikodekninger

5-1 Innledning

Risikodekningene i pensjonsordningen kan omfatte innskuddsfritak, uførepensjon med eller uten barnetillegg, premiefritak, ektefellepensjon, samboerpensjon og barnpensjon. Det vil framgå av pensjonsavtalen og forsikringsbeviset hvilke risikodekninger som er tilknyttet.

Risikodekningene opphører senest ved utløpet av måneden før medlemmet fyller 67 år, ved avtalt lavere opphørsalder, eller ved opphør av medlemskap i pensjonsordningen.

Det er et krav at arbeidstakere skal være 100 % arbeidsdyktig tilsvarende fulltidsstilling for å bli omfattet av risikodekningene ved ikrafttredelse og senere innmeldinger. Foretaket skal bekrefte arbeidsdyktighet til DNB Liv for hver enkelt ansatt ved ikrafttredelse og ved senere innmeldinger.

For arbeidstakere som ikke er 100 % arbeidsdyktig vurdert i forhold til fulltidsstilling, trer pensjonsordningens eventuelle risikodekninger i kraft den dag de er helt arbeidsdyktig og DNB Liv har fått skriftlig erklæring fra foretaket om dette.

Dersom DNB Liv krever at medlemmene levere helseerklæring, trer risikodekningene i kraft for det enkelte medlem forutsatt at DNB Liv finner helsen tilfredsstillende. Dersom DNB Liv ikke finner helsetilstanden tilfredsstillende, kan opptak i risikodekningene skje på spesielle vilkår eller avslås.

For opplysningsplikt og ikrafttredelse, se punkt 7-2 og 8.

5-2 Innskuddsfritak og premiefritak

Innvilget innskuddsfritak og premiefritak for et medlem vil dekke helt eller delvis foretakets innskudd og premie.

Retten til innskuddsfritak og premiefritak inntreer når medlemmets inntektsevne i forsikringstiden har vært nedsatt med minst 20 % i et sammenhengende tidsrom på 12 måneder.

Det kan tas inn i pensjonsavtalen at innskuddsfritaket og/eller premiefritaket skal gis med virkning fra den dag inntektsevnen er nedsatt med minst 20 %.

Dersom medlemmet får innvilget uføretrygd fra folketrygden før det har gått 12 måneder, inntreer likevel retten til innskuddsfritak og premiefritak fra dette tidspunktet.

Inntektsevnen må være nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet passende arbeid. Medlemmet skal gjennomgå hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen. Den nedsatte inntektsevnen må ha inntrådt mens forsikringen var i kraft.

Innskuddsfritaket blir gitt etter graden av nedsatt inntektsevne og varer så lenge medlemmets inntektsevne er nedsatt med minst 20 %, likevel ikke lenger enn til utløpet av måneden før fylte 67 år (eller eventuelt avtalt lavere alder). Dersom medlemmet har en inntekt som overstiger det som er lagt til grunn ved fastsettelse av uføregrad, skal innskuddsfritaket reduseres slik at innskudd på grunnlag av inntekt og innskuddsfritak til sammen ikke utgjør mer enn innskudd ved 100 % stilling.

For øvrig gjelder punkt 5-3-9 til 5-3-12 tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

5-3 Uførepensjon

5-3-1 Rett til uførepensjon

Dersom pensjonsordningen omfatter uførepensjon, inntreer retten til uførepensjon når medlemmets inntektsevne i forsikringstiden har vært nedsatt med minst 20 % i et sammenhengende tidsrom på 12 måneder, jf. tpl § 8-8. Inntektsevnen må være nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid. Medlemmet skal også gjennomgå hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen.

Dersom medlemmet får innvilget uføretrygd fra folketrygden før det har gått 12 måneder, inntreer likevel retten til uførepensjon fra dette tidspunkt.

5-3-2 Fastsettelse av uføregrad

Uførepensjonen utbetales etter graden av nedsatt inntektsevne, fastsatt av DNB. Dersom det er innvilget uføretrygd i folketrygden, skal den fastsatte uføregraden normalt legges til grunn. For øvrig skal uføregraden tilsvare den del av inntektsevnen som anses tapt etter reglene i tpl § 8-3, og skal fastsettes gradert i trinn på 5 %.

Vurderingen av hvor mye et medlems inntektsevne er blitt nedsatt, skal bygge på en sammenligning av de inntektsmuligheter medlemmet hadde før uføretidspunktet og medlemmets inntektsmuligheter etter uføretidspunktet. Ved vurderingen skal det legges vekt på medlemmets alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter på hjemstedet eller andre steder der det er rimelig at medlemmet tar arbeid.

5-3-3 Fradrag for tidligere opptjente

uførepensjonsrettigheter

Årlig uførepensjon fra pensjonsordningen vil bli samordnet med uførepensjon fra fripoliser, pensjonsbevis og oppsatte rettigheter fra tjenstepensjonsordning i offentlig sektor, jf. tpl § 8-7. Uførepensjon fra pensjonsordningen kan derfor bli redusert ved utbetaling som følge av at den sammen med uførepensjonsrettighetene nevnt over ikke skal overstige den uførepensjon som er fastsatt i pensjonsplanen.

Den del av innvilget uførepensjon som ikke utbetales til medlemmet, skal overføres til foretakets premiefond.

5-3-4 Fradrag i uførepensjon ved utbetaling av arbeidsavklaringspenger

Det skal gjøres fradrag i uførepensjonen i de tilfeller der summen av beregnede arbeidsavklaringspenger og uførepensjonen utgjør mer enn 70 % av lønnsgrunnlaget i pensjonsordningen. Uførepensjonen reduseres etter reglene i tpl § 8-8 (2). Den del av innvilget uførepensjon som ikke utbetales til medlemmet, skal overføres til foretakets premiefond.

5-3-5 Fradrag i uførepensjon ved inntekt i utbetalingstiden

Har medlemmet i utbetalingstiden en inntekt som er høyere enn den inntekt som er lagt til grunn ved fastsettelse av årlig uførepensjon, kan det bli foretatt et inntektsfradrag ved utbetaling fra pensjonsordningen, jf. tpl § 8-9.

Ovennevnte inntektsfradrag skal overføres til foretakets premiefond.

Dersom inntekt etter uførhet i et kalenderår overstiger 80 % av inntekt før uførhet, stanser utbetaling av uførepensjon fra pensjonsordningen.

5-3-6 Etteroppgjør

Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon som følge av at det er lagt til grunn uriktige opplysninger om inntekt eller tidligere opptjente uførepensjonsrettigheter, skal det foretas et etteroppgjør. Dersom det er utbetalt for lite, skal differansen etterbetales som et engangsbeløp. For mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt uførepensjon er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tpl § 8-9 (2).

5-3-7 Utbetalingsperiode

Uførepensjon utbetales fra den dagen rett til uførepensjon inntreer, og så lenge medlemmets inntektsevne er nedsatt med minst 20 %, eller inntekt etter uførhet i et kalenderår ikke overstiger 80 % av inntekt før uførhet. Uførepensjon utbetales likevel ikke ut over utgangen av måneden før medlemmet når avtalt opphørsalder for dekningen. Dør medlemmet mens det utbetales uførepensjon, utbetales uførepensjonen med uforandret beløp til utgangen av måneden etter døds måneden.

5-3-8 Barnetillegg til uførepensjon

Pensjonsordningen kan omfatte barnetillegg til uførepensjon for barn som medlemmet forsørger eller plikter å forsørge, og som ikke har fylt 18 år. Retten gjelder også for medlemmets egne barn som blir født etter at utbetaling av uførepensjon har begynt.

Barnetillegg til uførepensjon kan maksimalt utgjøre 12 prosent av lønn opp til 6 G.

Barnetillegget utbetales i forhold til fastsatt uføregrad, og kan bare utbetales sammen med uførepensjon.

5-3-9 Begrensninger i retten til uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon

Har DNB Liv krevd helseerklæring fra medlemmet, inntreer ikke rett til uførepensjon som følge av skade, sykdom eller lyte som DNB Liv har tatt forbehold mot.

Har DNB Liv ikke krevd helseerklæring fra medlemmet, svarer DNB Liv ikke for nedsatt inntektsevne (arbeidsuførhet) som inntreffer innen 2 år etter at DNB Livs ansvar begynte å løpe, og som skyldes skade, sykdom eller lyte som medlemmet hadde på dette tidspunkt, og som det må antas at vedkommende kjente til, jf. fal § 19-10. For enhver forhøyelse av uførepensjonen som ikke skyldes automatisk virkende lønnsregulativ eller alminnelig lønnsregulering, gjelder tilsvarende bestemmelse. 2-årsfristen regnes da fra den dag pensjonen ble forhøyet.

Dersom medlemmet kommer fra en annen tilsvarende tjenstepensjonsordning og det ikke har vært avbrudd i forsikringstiden på den risikodekning det kreves erstatning etter, regnes 2-årsfristen fra opptaket i den tidligere tjenstepensjonsordningen.

Ved forsettlig fremkalling av forsikringstilfellet gjelder bestemmelsene i fal. § 13-8.

Pensjonsordningen dekker ikke medisinsk invaliditet.

5-3-10 Medlemmets opplysningsplikt ved krav om uførepensjon

Medlemmet plikter å gi riktige og fullstendige opplysninger om alle forhold i forbindelse med kravet om uførepensjon, herunder antall barn det kreves barnetillegg for, og må levere legeerklæring dersom DNB Liv finner det nødvendig. Opplysninger og legeerklæring gis på skjema fastsatt av DNB Liv.

Medlemmet plikter også å gi DNB Liv opplysninger om sin rett til uførepensjon fra fripoliser, pensjonsbevis og oppsatte rettigheter fra offentlig tjenstepensjon, samt gi fullmakt til å innhente de opplysninger som DNB Liv trenger for å vurdere/behandle krav om uførepensjon.

5-3-11 Medlemmets opplysningsplikt mens uførepensjonen utbetales

Medlemmet skal informere DNB Liv om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Informasjonen kan bli kontrollert mot tilgjengelige ligningsopplysninger. Medlemmet skal også holde DNB Liv underrettet om sin helsetilstand, inntektsevne og andre endringer som er av betydning for uførepensjonens størrelse.

Medlemmet må også gi melding om endringer i antall barn som gir medlemmet rett til barnetillegg.

5-3-12 Medlemmets øvrige plikter ved utbetaling av uførepensjon

Medlemmet plikter å la seg undersøke av lege når DNB Liv finner det nødvendig for å avgjøre om betingelsene for utbetaling av uførepensjon er til stede, og å følge de behandlingsråd legen gir for å begrense skade eller sykdom.

Dersom medlemmet med forsett eller av grov uaktsomhet ikke gjør det vedkommende plikter etter dette punkt, svarer DNB Liv ikke for mer enn det DNB Liv ville ha dekket om plikten var blitt oppfylt.

5-4 Ektefellepensjon og samboerpensjon

5-4-1 Rett til ektefellepensjon og samboerpensjon

Dersom pensjonsordningen omfatter ektefellepensjon, kan ektefelle, eventuelt fraskilt ektefelle, ha rett til ektefellepensjon ved medlemmets død, jf. lof kapittel 7.

Dersom pensjonsordningen omfatter samboerpensjon, kan samboer ha rett til samboerpensjon ved medlemmets død, jf. lof § 7-8.

5-4-2 Utbetalingsperiode

Ektefelle-/samboerpensjon utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør.

Dersom pensjonen ikke skal utbetales livsvarig med samme beløp, reduseres eller opphører denne ved utgangen av den måned ektefelle-/samboerpensjonisten når den alder som er avtalt.

Det er likevel et krav at ektefelle-/samboerpensjonen skal ha en utbetalingsperiode på minst 10 år, og at ektefelle-/samboerpensjonen skal utbetales så lenge det utbetales barnepensjon, likevel ikke lenger enn til opphørsalderen for barnepensjonen.

Dør ektefelle-/samboerpensjonisten mens det utbetales pensjon for vedkommende, utbetales pensjonen med uforandret beløp til utgangen av måneden etter døds måneden.

5-4-3 Fraskilt ektefelles rettigheter og tidligere samboers rettigheter

Fraskilt ektefelles rett til ektefellepensjon og i tilfelle hvordan denne skal deles mellom ektefelle og fraskilt ektefelle, avgjøres etter ekteskapslovgivningen.

Tidligere samboerskap gir ikke rett til samboerpensjon.

5-4-4 Begrensning av rett til ektefelle-/samboerpensjon

Rett til ektefelle-/samboerpensjon inntreffer ikke:

- når dødsfallet inntreffer innen 1 år etter at ekteskapet/samboerskapet ble inngått og er en følge av skade, sykdom eller lyte som medlemmet hadde og som det må antas at vedkommende kjente til da ekteskapet/samboerskapet ble inngått.
- når ekteskapet/samboerskapet er inngått etter at medlemmet har fylt 65 år.

Dør medlemmet før ekteskap er formelt oppløst går retten til pensjon for ektefelle foran retten til pensjon for en eventuell ny samboer.

5-5 Barnepensjon

5-5-1 Rett til barnepensjon ved medlemmets død

Dersom pensjonsordningen omfatter barnepensjon, kan barn som medlemmet forsørget eller pliktet å forsørge ha rett til barnepensjon ved medlemmets død, jf. lof § 7-1.

Retten til barnepensjon opphører ved utløpet av måneden før medlemmet fyller 67 år eller tidligere avtalt alder, eller ved opphør av medlemskap i pensjonsordningen.

5-5-2 Utbetalingsperiode

Barnepensjon utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør. Pensjonen utbetales til og med den måned barnet når den alder som er avtalt.

Barn som mottar barnepensjon har rett til pensjon også utover den fastsatte alder dersom barnet er helt og varig arbeidsufør, og denne arbeidsuførheten allerede var inntrådt da barnet nådde denne alder. Barnepensjonen utbetales i disse tilfeller med uforandret beløp så lenge uførheten varer, likevel ikke ut over utgangen av måneden før vedkommende fyller 67 år. Denne rett gjelder likevel ikke adoptivbarn som ved adopsjonen var helt arbeidsufør.

Dør barnet mens det utbetales barnepensjon for vedkommende, utbetales barnepensjonen med uforandret beløp til utgangen av måneden etter døds måneden.

Er det avtalt at utbetaling av barnepensjon skal forhøyes når barnet når en bestemt alder, inntreffer retten til forhøyelsen fra første dag i måneden etter at barnet når denne alder.

5-5-3 Fordeling av barnepensjon

Barnepensjonen skal deles likt på alle barn med rett til pensjon. Er det avtalt at barnepensjonen skal forhøyes når barnet når en bestemt alder, skal den forhøyede pensjonen deles likt på de barn som har nådd denne alder.

5-5-4 Begrensning av rett til barnepensjon

For adoptivbarn, unntatt stebarn som adopteres, gjelder likevel følgende begrensninger for rett til utbetaling av barnepensjon:

- når dødsfallet inntreffer innen 1 år etter at adopsjonen fant sted og er en følge av skade, sykdom eller lyte som medlemmet hadde, og som det må antas at vedkommende kjente til da adopsjonen fant sted,
- når adopsjonen har funnet sted etter at medlemmet har fylt 65 år.

6. Utbetaling av risikodekninger

6-1 Utbetaling av pensjonsytelser

Pensjonsytelser utbetales månedlig.

For mye utbetalt pensjon som mottakeren kjente til eller burde ha forstått var feil, kan kreves tilbakebetalt.

6-2 Omregning av pensjon på utbetalingstidspunktet

Dersom den årlige ektefelle-/samboer- eller barnepensjon når pensjonen skal utbetales eller ved senere reduksjon, blir mindre enn 20 % av G, vil DNB Liv på det tidspunkt omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetaling skal utgjøre 20 % av G eller minst mulig over dette beløp. Kontantverdien av pensjonen skal være den samme før og etter omregningen.

6-3 Regulering av risikodekninger under utbetaling

6-3-1 Regulering av innskuddsfritak

Er det avtalt at innskuddsfritak ved uførhet skal reguleres, vil regulering skje årlig.

6-3-2 Regulering av uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon

Midler tilført reguleringsfond for uførepensjon skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon. Oppregulering i et år skal likevel ikke overstige en prosentvis regulering i samsvar med endringen i G.

Avkastning i et år som gir en regulering som overstiger den prosentvise endringen i G, skal stå igjen på reguleringsfond for uførepensjon. Midlene kan senere brukes til å dekke oppregulering i år hvor årets avkastning gir en lavere regulering enn den prosentvise endringen i G.

Dersom midlene på reguleringsfond for uførepensjon i det enkelte år ikke er tilstrekkelig til å gi en regulering av uførepensjon og barnetillegg til uførepensjon i henhold til den prosentvise endringen i G, kan foretaket bestemme at de nødvendige midler skal overføres fra premiefondet eller foretaket til reguleringsfondet for å sikre en slik regulering.

6-3-3 Regulering av ektefelle-, samboer- og barnepensjon

Midler tilført pensjonistenes overskuddsfond, jf. lof § 1-2 (1) e., skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ektefelle-, samboer- og barnepensjon til pensjonistene. Alle pensjoner skal gis samme prosentvise tillegg.

Tillegg til pensjoner kan i et enkelt år prosentvis ikke overstige den prosentvise økning av G i året. Foretaket kan likevel velge å gi høyere tillegg slik at reguleringen av pensjonene i året og de 2 foregående år til sammen svarer til den prosentvise økningen av G i disse 3 årene.

Er midlene i pensjonistenes overskuddsfond et år ikke tilstrekkelig til å dekke engangspremien for tillegg etter første og andre avsnitt, kan foretaket bestemme at de nødvendige midler skal overføres fra premiefondet eller foretaket til overskuddsfondet.

Overstiger midlene i pensjonistenes overskuddsfond det beløpet som trengs til engangspremie for tillegg til pensjoner, skal resten av midlene tilføres premiefondet, senest ved utgangen av året.

6-4 Tidspunkt for regulering

Regulering av pensjonsytelser under utbetaling skjer når ny G er kjent, og skal virke tilbakevirkende til reguleringstidspunktet for G.

Regulering skjer første gang året etter at pensjonen har kommet til utbetaling.

7. Opplysningsplikt

7-1 Foretakets opplysningsplikt

Når pensjonsordningen etableres, og ved senere endringer, plikter foretaket å gi riktige og fullstendige opplysninger som det kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for DNB Livs vurdering av risikoen.

7-2 Medlemmets opplysningsplikt

Når pensjonsordningen etableres, medlemmet meldes inn og ved senere endringer, plikter medlemmet å gi riktige og fullstendige opplysninger som vedkommende kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for DNB Livs vurdering av risikoen, herunder informere DNB Liv dersom man får tilknyttet risikodekninger selv om man ikke er 100 prosent arbeidsdyktig tilsvarende fulltidsstilling.

Dersom DNB Liv krever at medlemmene levere helseerklæring, skal medlemmene gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. Medlemmene skal også av eget tiltak gi opplysninger om særlige forhold som de må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen, jf. forsikringsavtaleloven § 13-1. Helseerklæring skal skje på skjema fastsatt av DNB Liv.

Se punkt 5-3-10 til 5-3-12 for utfyllende regler om opplysningsplikt ved utbetaling av uførepensjon.

7-3 Konsekvenser av at medlemmets opplysningsplikt er forsømt

Dersom det leveres helseerklæring, kan forsømmelse av opplysningsplikten medføre at retten etter pensjonsavtalen helt eller delvis faller bort, jf. fal §§ 13-1 til 13-4. Dersom forsømmelsen skyldes svikaktig opptreden, vil DNB Liv i tillegg kunne si opp andre forsikringsavtaler som vedkommende har i DNB Liv med øyeblikkelig virkning.

Den som forsettlig gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som fører til at det blir utbetalt ytelser fra pensjonsordningen som vedkommende ikke har krav på, kan helt eller delvis miste sitt krav på ytelsene fra DNB Liv, jf. fal § 18-1. DNB liv kan i slike tilfeller kreve regress for allerede utbetalte pensjonsytelser, og si opp enhver forsikringsavtale det har med vedkommende med en ukes varsel.

7-4 Opplysningsplikt for øvrig

Opplysningsplikt ved utbetaling av pensjon reguleres av fal § 18-1.

8. Ikrafttredelse og medlemskap

Pensjonsordningen trer i kraft fra det tidspunkt som er avtalt, likevel ikke før første innskudd og premie er betalt i sin helhet.

Pensjonsordningen gjelder alle ansatte i de grupper avtalen skal omfatte. Det er likevel et krav at arbeidstakere skal være 100 % arbeidsdyktig tilsvarende fulltidsstilling for å bli omfattet av risikodekningene ved ikrafttredelse og senere innmeldinger, jf punkt 5.1. For arbeidstakere som ikke er 100 % arbeidsdyktig tilsvarende fulltidsstilling, trer eventuelle risikodekninger i kraft den dag vedkommende er helt arbeidsdyktig og foretaket har bekreftet arbeidsdyktighet til DNB Liv. Vedkommende skal likevel omfattes av sparing til alderspensjon fra første arbeidsdag i foretaket, forutsatt at opptaksbetingelsene etter avtalen er oppfylt.

9. Betaling av innskudd og premie

9-1 Generelt

Foretaket betaler innskudd og premie til DNB Liv for samtlige medlemmer, herunder eventuelle innskudd og premier fra medlemmene. Avkastning beregnes fra det tidspunkt midlene er investert på medlemmets pensjonskonto. For medlemmer som har selvvalgt leverandør overføres innskuddet dit etter at det er mottatt av DNB Liv.

Første innskudd og premie forfaller til betaling på det tidspunktet pensjonsordningen er avtalt å gjelde fra. Senere innskudd og premie forfaller til betaling på de forfallsdager som er fastsatt i pensjonsavtalen.

Ved delvis innbetaling vil innbetalt beløp bli fordelt i følgende rekkefølge; omkostninger, risikopremie, innskudd.

Medlemmer som kombinerer uttak av pensjon fra pensjonsordningen med full- eller deltidstilling i foretaket, har krav på fortsatt innbetaling av innskudd og premie for risikodekningene. Premie for innskuddsfritak, uførepensjon, ektefellepensjon, samboerpensjon og barnpensjon betales likevel bare til avtalt opphørsalder.

Når medlemmet dør, opphører innbetaling for medlemmet. Er det betalt innskudd/premie for medlemmet, blir innskuddsfondet/premiefondet godskrevet den del av innskuddet/premien som gjelder etter dødsdagen.

9-2 Konsekvens av manglende betaling

Dersom premie, innskudd eller omkostninger ikke er betalt innen betalingsfristens utløp, opphører pensjonsordningen tidligst 14 dager etter at betalingspåminnelse er sendt, jf. fal §§ 14-2 og 19-6, med mindre det er midler i innskuddsfond eller premiefond til dekning av premie, innskudd og omkostninger. Ved opphør blir det tatt dekning for risikopremie for den tid DNB Liv har stått risiko for fulle risikodekninger.

10. Endring og utvidelse

10-1 DNB Livs endringsadgang

DNB Liv har rett til å gjøre endringer i pensjonsavtalen, forsikringsvilkårene, herunder produktegenskaper med videre, og i pristariffer. Medlemmene skal varsles om endringer som er til skade, etter reglene i fal og fvl.

DNB Liv kan endre pristariffen for forvaltning, administrative tjenester og personrisiko. Slik endring kan tidligst gjennomføres ved første ordinære forfall minst fire måneder etter at foretaket har mottatt varsel om endringen. DNB Liv har også rett til å endre prisstrukturen uten varsling, dersom det samlede prisnivået ikke økes.

For DNB Livs rett til å endre og avvikle investeringsvalg, se punkt 3-2-7.

10-2 Foretakets endringsadgang

Foretaket kan inngå avtale med DNB Liv om endringer i pensjonsordningen.

10-3 Arbeidsdyktighet ved utvidelse

Utvidelse av pensjonsordningen kan skje enten ved at nivået på risikodekningene blir forhøyet for det enkelte medlem, herunder lønnsregulering og økning i stillingsandel, eller at det tilknyttes nye risikodekninger. For at utvidelsen skal tre i kraft for det enkelte medlem, må vedkommende være 100 % arbeidsdyktig tilsvarende fulltidsstilling på tidspunktet for utvidelsen. Punkt 8 gjelder tilsvarende ved utvidelse av pensjonsordningen.

11. Utmelding og opphør

11-1 Utmelding

11-1-1 Generelt

Når et medlem slutter i foretaket, plikter foretaket å melde vedkommende ut av pensjonsordningen. Foretaket kan ikke melde medlemmet ut så lenge vedkommende hører til de arbeidstakere som pensjonsordningen omfatter. Tilsvarende gjelder også for uførepensjonister som får utbetaling fra pensjonsordningen.

Dersom pensjonsordningen omfatter innskuddsfritak, uførepensjon eller premiefritak, skal foretaket sende både utmelding og bekrefte medlemmets arbeidsdyktighet til DNB Liv.

DNB Liv godskriver foretaket innskudd og/eller premie som er innbetalt og som gjelder for tidsrommet etter utmeldingen. Avkastning beholdes av medlemmet. Får DNB Liv melding om utmelding senere enn 1 måned etter utmeldingsdatoen, vil foretaket bli belastet risikopremie for tiden fra utmeldingen til den dag DNB Liv har hatt risiko for fulle risikodekninger. Det godskrevne beløp, eventuelt med fradrag av nevnte risikopremie, blir overført til premie- og/ eller innskuddsfondet.

11-1-2 Særskilt om arbeidsuføre

Utmelding kan ikke finne sted dersom pensjonsordningen omfatter innskuddsfritak, uførepensjon eller premiefritak og medlemmets inntektsevne er nedsatt med minst 20 % som følge av skade, sykdom eller lyte, med mindre annet følger av lof, tpl og loi. Dersom innskuddsfritak, uførepensjon eller premiefritak ikke inntre i henhold til punktene 5-2 og 5-3, kan utmelding likevel finne sted. Under spesielle forhold kan foretaket med DNB Livs samtykke melde medlemmet ut også etter at innskuddsfritak, uførepensjon eller premiefritak er innvilget.

11-2 Opphør av pensjonsordningen

11-2-1 Generelt

Pensjonsordningen opphører dersom foretaket sier opp avtalen, innstiller sin virksomhet, stopper innskudds- og/eller premiebetalingen og det ikke er midler i innskuddsfondet eller premiefondet til dekning av innskudd og premie, eller pensjonsordningen ikke fyller minstekravene i loi og/eller lof. Pensjonsordningen kan også sies opp av DNB Liv.

11-2-2 Medlem med uførepensjon, innskuddsfritak og/eller premiefritak

For medlem som på opphørstidspunktet har nedsatt inntektsevne som følge av skade, sykdom eller lyte og hvor DNB Liv ikke har vurdert om uførepensjon, innskuddsfritak og/eller premiefritak kan innvilges, står DNB Liv likevel risikoen for fulle risikodekninger så lenge medlemmets inntektsevne er nedsatt med minst 20 % i en sammenhengende periode på inntil 12 måneder fra den dagen inntektsevnen ble satt ned og frem til medlemmets eventuelle rett til uførepensjon, innskuddsfritak og/eller premiefritak er fastsatt.

11-3 Medlemmets rettigheter og plikter ved utmelding og opphør

11-3-1 Rettigheter ved utmelding

For medlemmet opphører rettigheter etter pensjonsavtalen 14 dager etter at skriftlig melding er sendt til medlemmet fra foretaket eller DNB Liv. Dersom slik melding ikke er sendt, opphører rettighetene 2 måneder etter at medlemmet ikke lenger tilhører den gruppe ansatte som pensjonsordningen omfatter.

11-3-2 Rettigheter ved opphør

Ved opphør skal medlemmene varsles skriftlig eller på annen forsvarlig måte om opphøret. For det enkelte medlemmet opphører rettigheter etter pensjonsavtalen 1 måned etter at varsel om opphør er gitt, eller vedkommende på annen måte er blitt kjent med forholdet, jf. fal § 19-6.

11-3-3 Fradrag i utbetaling etter utmelding eller opphør

Ved forsikringstilfeller som DNB Liv svarer for etter punkt 11-3-1 og 11-3-2, kan DNB Liv gjøre fradrag i erstatningen i den utstrekning vedkommende i mellomtiden er kommet inn under en tilsvarende forsikring og får erstatning fra den, jf. fal § 19-6.

11-3-4 Rett til pensjonskapitalbevis

Medlemmet har ved utmeldingen eiendomsrett til pensjonskapitalen som er opparbeidet for vedkommende for tiden frem til utmeldingsdatoen. DNB Liv utsteder et pensjonskapitalbevis for opptjent kapital.

11-3-5 Fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring

Ved opphør av medlemskap i pensjonsordningen har medlemmet rett til å opprettholde pensjonssparingen og risikodekningene ved selv å betale innskudd og premie. For risikodekningene fastsettes premien etter den premietariff som DNB Liv til enhver tid benytter for fortsettelsesforsikringer. Dersom medlemmet vil bruke retten til å fortsette forsikringsforholdet, uten å gi nye helseopplysninger, må vedkommende benytte seg av denne retten innen 6 måneder etter at DNB Livs ansvar er opphørt.

12. Særskilte vilkår for pensjonskapitalbevis, fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring

12-1 Generelt

Disse forsikringsvilkårene gjelder så langt de passer for pensjonskapitalbevis, fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring.

12-2 Pensjonskapitalbevis

De rettigheter og plikter som i disse vilkårene er tillagt foretaket og medlemmet, går over på innehaver ved utstedelse av pensjonskapitalbevis. Dette innebærer blant annet at omkostninger belastes pensjonskapitalen.

Pensjonskapitalbevis utgjør et eget rettsforhold mellom den som er innehaver av pensjonskapitalbeviset og DNB Liv. Utenlandske statsborgere som har hatt bopel i Norge i mindre enn 3 år, og som slutter i foretaket med rett til opptjent pensjon og som deretter bosetter seg i utlandet, kan bruke opptjent pensjonskapital til å sikre rett til pensjon i institusjon som ikke er etablert i Norge.

Dersom innehaver har flere pensjonskapitalbevis, kan vedkommende kreve at rettighetene blir slått sammen og at nytt pensjonskapitalbevis blir utstedt på grunnlag av de samlede rettigheter.

Pensjonskapitalbeviset kan overføres til en annen innskuddspensjonsordning etter reglene i loi § 6-3.

Pensjonskapitalen i et pensjonskapitalbevis kan ikke utbetales annet enn som alderspensjon etter punkt 4 i disse vilkårene.

12-3 Fortsatt pensjonssparing

Dersom det tidligere medlemmet har valgt å tegne fortsatt pensjonssparing, skal innskudd betales forskuddsvis til DNB Liv.

Årlig innskudd for fortsatt pensjonssparing kan ikke overstige det beløp, justert for utviklingen i G, som ble innbetalt til pensjonskontoen siste år arbeidstakeren var medlem av pensjonsordningen. Omkostninger kommer i tillegg til årlig innskudd, jf. loi § 6-5.

Dersom vedkommende er eller blir medlem av annen innskudds- eller foretakspensjonsordning, kan vedkommende ikke fortsette pensjonssparingen.

12-4 Fortsettelsesforsikring

Dersom det tidligere medlemmet har valgt å tegne fortsettelsesforsikring, skal premien betales forskuddsvis til DNB Liv.

Fortsettelsesforsikringer utstedes med samme risikodekninger som framgikk av siste gjeldende forsikringsbevis.

Premie beregnes fra den dag fortsettelsesforsikringen skal gjelde fra. Fortsettelsesforsikringen trer i kraft når første premie er betalt.

Inntreffer et forsikringstilfelle mens DNB Livs ansvar løper, men før premien for risikodekningene er betalt, tar DNB Liv dekning for skyldig premie i pensjonsytelsen.

Fortsettelsesforsikringen kan utstedes med rett til å regulere risikodekningene i takt med endringen i G gjennom premiebetalingstiden. Det kan kreves at innehaver ved tegning leverer helseerklæring på skjema fastsatt av DNB Liv, og at DNB Liv finner erklæringen og helsetilstanden tilfredsstillende. For etterfølgende forhøyelser i risikodekningene i takt med endringene i G, gjelder ikke bestemmelsen i punkt 5-3-6. Dersom forsikrede innvilges uførepensjon, innskuddsfritak eller premiefritak bortfaller samtidig retten til G-regulering. I så fall kan G-regulering først skje fra det tidspunkt medlemmet er blitt 100 % arbeidsdyktig vurdert i forhold til fulltidsstilling. Retten til framtidig G-regulering faller likevel bort fra det tidspunkt det har vært innvilget uførepensjon, innskuddsfritak eller premiefritak i 2 år sammenhengende.

12-5 Fastsettelse av uføregrad for fortsettelsesforsikringer

For fortsettelsesforsikringer gjelder ikke disse vilkårenes punkt 5-3-2 til 5-3-6.

DNB Liv skal fastsette uføregrad basert på nedsatt inntektsevne, jf. tpl § 8-3.

Vurderingen av hvor mye inntektsevnen er blitt nedsatt skal bygge på en sammenligning av de inntektsmuligheter som vedkommende hadde før uføretidspunktet og vedkommendes inntektsmuligheter etter uføretidspunktet. Ved vurderingen skal det legges vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter på hjemstedet eller andre steder der det er rimelig at vedkommende tar arbeid.

Dersom vurdering av inntektsevne viser en lavere uføregrad enn det som er fastsatt i folketrygden, vil den lavere uføregrad bli lagt til grunn ved utbetaling av uførepensjon.

13. Gjenkjøp, overdragelse, pantsettelse og begunstigelse

Pensjonskapitalen i pensjonskapitalbevis og fortsettelsesforsikringer kan ikke gjenkjøpes, jf. loi § 6-1 (3) og lof § 4-6 (3).

Så lenge medlemmets krav mot DNB Liv ikke er forfalt, kan medlemmet ikke overdra sin rett, jf. fal § 19-13.

Retten til en pensjonsordning kan ikke pantsettes.

Det enkelte medlemmet har ikke anledning til å oppnevne begunstiget til de dekninger som er knyttet til pensjonsordningen.

14. Flytting til annen pensjonsinnretning og overføring til selvvalgt leverandør

Foretaket kan beslutte flytting av pensjonsordningen til annen pensjonsinnretning. Dersom pensjonsordningen flyttes skal alle medlemsopplysninger være oppdatert i pensjonsordningen innen en måned før oppsigelsesfristens utløp, jf. fvl § 6-5. Endringer siste måned før overføring skal utføres av mottakende pensjonsinnretning.

Betaling for perioden frem til oppsigelsesfristens utløp skal skje innen oppsigelsesfristens utløp. Med mindre annet er avtalt beregnes det et gebyr ved flytting etter gjeldende regler.

Innehaver av pensjonskapitalbevis kan beslutte flytting av dette til annen pensjonsinnretning. Oppsigelsesfristen er en måned. For øvrig vises det til fvl § 6-13.

Frist for overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto i selvvalgt institusjon etter loi. § 3-7, er 10 virkedager. For nærmere beskrivelser av fristen, se forskrift 2000-12-22-1413 til innskuddspensjonsloven § 2-9 annet ledd.

15. Øvrige bestemmelser

15-1 Behandling av personopplysninger

Informasjon om hvordan vi behandler personopplysninger og hvilke rettigheter den enkelte har, er tilgjengelig på www.dnb.no/om-oss/personvern.

15-2 Kommunikasjon

DNB Liv vil bruke elektronisk kommunikasjon i portal eller sende dokumenter per post eller e-post til foretaket. DNB Liv vil bruke elektronisk kommunikasjon med de ansatte i bedriften, med mindre den ansatte reserverer seg mot elektronisk kommunikasjon. Den ansatte kan reservere seg mot elektronisk kommunikasjon ved å ta kontakt med DNB Liv.

Alle brev og annen kommunikasjon tilrettelagt for e-post vil bli sendt i postkasse på dnb.no til den ansatte. Ved å logge inn på dnb.no aksepterer den ansatte at meldinger er kommet frem når den er gjort tilgjengelig i postkassen på dnb.no. Det påligger foretaket å sørge for at DNB Liv alltid har tilgang til den ansattes aktuelle e-postadresse/telefonnummer. Dersom den ansatte ønsker å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon vil dette gi følgende virkninger:

- Ved bruk av reservasjon, vil dokumenter bli sendt med post
- Meldinger til og fra DNB Liv anses å ha kommet frem i samsvar med forsikringsavtaleloven og tilknyttede avtalerettslige regler

Foretaket og den ansatte plikter å gjøre seg kjent med forsikringens egenskaper og opplysningene som mottas fra DNB Liv. Dersom kunden uten rimelig grunn unnlater å følge vår oppfordring om å gjøre seg kjent med opplysningene som de mottar, er DNB Liv ikke ansvarlig for noe som foretaket eller den ansatte burde ha blitt kjent med ved å følge oppfordringen.

15-3 Foretakets plikter ved meldinger til og fra medlemmene

Foretaket plikter å viderefordre forsikringsbevis, forsikringsvilkår og andre meldinger som DNB Liv oversender foretaket for distribusjon til det enkelte medlem. Dette gjelder også formidling av meldinger som ikke er adressert til det enkelte medlem. Foretaket plikter også å videresende meldinger vedrørende pensjonsordningen som det mottar fra medlemmene til DNB Liv, jf. fal § 19-9.

Dersom DNB Liv blir økonomisk ansvarlig som følge av foretakets unnlattelse, kan DNB Liv kreve sitt tap erstattet av foretaket.

15-4 Styringsgruppe

Dersom foretaket omfatter 15 eller flere medlemmer må det opprettes en styringsgruppe for pensjonsordningen. Styringsgruppen skal uttale seg om saker som gjelder forvaltningen og praktiseringen av pensjonsordningen. Regelverket skal behandles av styringsgruppen før det vedtas eller endres, jf. loi § 2-6 og lof § 2-4.

15-5 Interessekonflikt

DNB Liv er gjennom konsernets retningslinjer og lovmessige krav pålagt å kartlegge interessekonflikter og innrette vår virksomhet på en slik måte at risikoen for interessekonflikter mellom DNB Liv og dets kunder eller mellom kundene reduseres til et minimum, og at det er liten risiko for kundebehandling i strid med kravene til god forretningsskikk.

15-6 Renter

Fal § 18-4 regulerer DNB Livs plikt til å betale renter.

15-7 Foreldelse av rett til pensjonsutbetaling

Krav på utbetaling etter pensjonsavtalen foreldes etter fal § 18-6.

15-8 Angrerett

Det er ikke angrerett på produktet etter de regler som fremgår av fal. kapittel 1 D.

15-9 Valuta

Alle beløp som har utgangspunkt i pensjonsavtalen, fastsettes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet er avtalt.

15-10 Erstatning

Dersom DNB Liv er påført tap ved feil eller forsømmelse av medlemmet eller noen som handler på medlemmets vegne, kan det økonomiske tapet kreves erstattet.

15-11 Krigsrisiko

Forsikringen dekker ikke skade, forverring av skade, sykdom eller dødsfall som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handling, opprør eller lignende alvorlige uroligheter (krigsrisiko), dersom dette ikke er avtalt og angitt i forsikringsbeviset.

DNB Liv dekker likevel krigsrisiko i utlandet når sikrede befinner seg i et område hvor det bryter ut krig eller alvorlige uroligheter og ikke tar del i krigshandlingene eller urolighetene. Dette gjelder kun når området ble betegnet som fredelig før avreise, og er begrenset til en måned. Opplysninger om hvilke områder dette gjelder fås ved henvendelse til selskapet.

DNB Liv dekker også krigsrisiko for personell som representerer humanitære organisasjoner i Norge eller internasjonalt og som deltar i humanitære operasjoner. Tilsvarende gjelder for norske militære som deltar i humanitære eller fredsbevarende operasjoner for De Forente Nasjoner (FN).

15-12 Atomkjernereaksjoner og radioaktiv stråling

Forsikringen dekker ikke skade, forverring av skade, sykdom eller dødsfall som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med atomvåpen, radioaktiv stråling, atomkjernereaksjoner, ioniserende stråling, kjernebrennstoff eller radioaktivt avfall, og radioaktiv, giftig, eksplosiv eller annen farlig egenskap ved kjerneladete sprenglegemer. Skade, forverring av skade, sykdom eller dødsfall som er direkte følge av en terrorhandling hvor det er brukt kjernefysiske våpen eller spredning av annet kjernefysisk materiale skal likevel dekkes, forutsatt at vilkårene for øvrig er oppfylt.

15-13 Begrensninger i samlede utbetalinger ved katastrofer

DNB Livs samlede ansvar for all personskade, sykdom eller død som følge av en og samme katastrofehendelse, herunder også terrorhandling, som inntreffer innenfor 168 timer, er begrenset til maksimalt 600 millioner kroner. Dersom det inntreffer flere katastrofehendelser i løpet av et kalenderår, er det samlede ansvar for alle katastrofehendelser begrenset til 1,2 milliarder kroner. Overstiges sumbegrensningene, vil alle erstatningsberettigede få en forholdsmessig reduksjon.

15-14 Force majeure

DNB Liv er ikke ansvarlig for tap som skyldes forhold utenfor selskapets kontroll, eller som DNB Liv med rimelighet ikke kunne ventes å unngå eller overvinne følgene av, som for eksempel ny lovgivning, stengning av børs, streik, lockout, blokade, brann, cyberangrep eller strømbrydd.

15-15 Tvister og klageadgang

Ved klage kan DNB Livs kundesenter kontaktes, på telefon 915 04800, eller det kan sendes en skriftlig klage til DNB Liv. Informasjon om DNB Livs klagebehandling finnes på DNBS felles nettside for klage og reklamasjon på dnb.no. Her kan også sendes inn skriftlig klage ved pålogging i DNB sin nettbank.

Ved tvist mellom partene i et forsikringsforhold kan hver av partene etter forsikringsavtaleloven § 22-2 bringe tvisten inn for Finansklagenemnda: www.finkn.no eller Finansklagenemnda, postboks 53 Skøyen, 0212 Oslo eller telefon 23 13 19 60.

Det er også mulig å klage til andre tilsynsmyndigheter etter fal. § 22-3, for eksempel Forbrukerstilsynet eller Datatilsynet.